

בודקים, קצת אחרת

בעלי תסמונת אספרגר - בודקי תוכנה מיוחדים

"הוא כבר חלק מהצוות", "אנחנו רואים אותו משתלב במשימות כמו כל אחד אחר", "מעריכים אותו וסומכים עליו" - אלו דברים שנאמרים על בוגרי ההכשרה בבדיקות תוכנה של AQA. מדובר בתוכנית הכשרה המציעה כלים מקצועיים, חברתיים וידע רב המאפשר לבעלי תסמונת אספרגר להשתלב בתחום בדיקות התוכנה תוך שימוש ביכולות הייחודיות להם.

דמות שזוקפת את ראשה ואת קומתה עקב ההדמנות שניתנת לה להיות חלק מהרקמה החברתית.

איתור המועמדים

איתור המועמדים עבור התוכנית נעשה דרך אלו"ט, אפ"י (עמותת הורים שלילדיהם יש אספרגר) ואס"י (קהילת אנשי הספקטרום האוטיסטי בישראל - בוגרים שנמצאים בספקטרום האוטיסטי). כמו כן, ע"י הצגת הנושא בכנסים מקצועיים ורפואיים.

בנוסף, גם הביטוח הלאומי הכיר בתוכנית ומפנה אליה מועמדים למטרת שיקום מקצועי.

תהליך ההכשרה

כל המועמדים עוברים תהליך של בדיקת התאמה מבחינת ידע, רקע וניסיון מקצועי, יכולת למידה, נטיות מקצועיות ויכולת השתלבות חברתית במקום העבודה. בדיקת היכולות הקוגניטיביות מתבססת הבנת דרישות השוק וכן על הניסיון המקצועי אשר נצבר ע"י אסתר במהלך שנות עבודתה בניהול צוותי בדיקות תוכנה. בדיקת היכולת החברתיות והנטייה המקצועית מתבצעת ע"י ענת בן מאיר, מומחית בעלת 30 שנות ניסיון באוטיזם ואספרגר.

ההכשרה מתבצעת בקבוצה קטנה של 4-6 משתתפים ואורכת כחודשיים וחצי. ההכשרה מתבססת על למידת עקרונות מקצוע בדיקות התוכנה לפי סילבוס ISTQB. בהמשך, עבודה מעשית הכוללת תרגול כתיבת בדיקות, הרצתן ודיווח התקלות, נעשית באמצעות שימוש בתוכנת ניהול בדיקות של חברת PractiTest. כתיבת הבדיקות והרצתן נעשית מתוך הגרסה הקיימת מול גרסאות חדשות של המוצר.

פן חשוב של ההכשרה עוסק בעבודה על הכישורים החברתיים הנדרשים להשתלבות בעבודה בחברות הייטק. פן זה משלב הן כללי התנהגות ולבוש, והן כללי עבודה בכלי אופיס כגון: כתיבת מייל, הכנת מסמך וכו'.

חשוב לציין שתהליך ההכשרה הינו מסונן, כך שרק אלו העומדים בבחינות ובעבודה המעשית בהצלחה, ישולבו בעבודה.

ההכנה והשילוב בעבודה

איתור חברה המוכנה להיערך ולקלוט את הבוגרים מתבצע במקביל להכשרה ע"י הצגת הפעילות בכנסים מקצועיים, דרך פורומים באינטרנט ולפעמים גם דרך פנייה ישירה אל AQA מחברות ששמעו על הנושא ומעוניינות לבחון אותו.

בשלב הראשון אסתר מגיעה לחברות ובוחנת את אופי העבודה, מורכבות המוצר, רמת הפורמאליות של התהליכים והתנאים הפיזיים. ההיכרות, במהלך ההכשרה, עם היכולות והצרכים של הבוגרים מאפשרת לחבר את הבוגר המתאים ביותר לצרכי החברה ולסביבת העבודה.

תסמונת אספרגר

תסמונת אספרגר קרויה על שם ד"ר הנס אספרגר אשר בשנות ה-40 זיהה שיש אנשים עם אינטליגנציה גבוהה אך עם קשיים חברתיים מולדים. הקשיים באים לידי ביטוי בעיקר בהתייחסות קונקרטית לנאמר אליהם תוך כדי התעלמות מההקשר, מהאינטונציה, מהבעות הפנים ושפת הגוף הנלווים לנאמר. לדוגמה: קושי בהבנת הומור, ציניות וסרקזם. הלוקים בתסמונת מתאפיינים בתחומי עניין צרים, העדר קשרים חברתיים, נוקשות וקושי בשינוי שגרה וכן קושי באמפתיה - הבנת נקודת מבט של הצד השני.

כתוצאה מכך, למרות היכולות שלהם, הם מתקשים לעבור ראינות עבודה, ומי שמצליח בכל זאת להתקבל - חווה קושי בהשתלבות החברתית ובשמירה על מקום עבודתו.

האתגר החברתי הוא למצוא את הדרך לשלב אנשים אלו במעגל העבודה ולתת ביטוי ליכולותיהם.

החיבור בין אספרגר לבדיקות תוכנה

טורקיל סונה, איש IT ואב לבן עם אספרגר, זיהה בבנו תכונות מיוחדות שיכולות לתת יתרון בבדיקות תוכנה. תשומת לב לפרטים, דייקנות, קפדנות, חיבור חזק למערכות שיש בהן לוגיקה וחוקים ברורים מאפיינים אנשים עם אספרגר. כמו כן, מאפיין אותם צורך בחזרתיות ויכולות קוגניטיביות גבוהות. תכונות אלו יכולות להתאים לביצוע בדיקות תוכנה, בעיקר בתחומים של בדיקות רגרסיה, בדיקות נתונים ומשימות שמחייבות דייקנות רבה, תשומת לב לפרטים וחזרתיות.

על בסיס המסקנה הזו, הקים טורקיל ב-2004 את ארגון ספשיאלסטרו, שמשמעות שמה בדנית: אנשים מיוחדים עם יכולת מיוחדת. ארגון זה מכשיר ומשלב אנשים עם אספרגר בתעשיית בדיקות התוכנה הדנית. כיום כבר משולבים כמה עשרות בוגרים בחברות הייטק בדנמרק, כולל: אורקל, מיקרוסופט וכו'.

הקמת AQA

ב"ורוסטאר" 2006 הציג טורקיל את הפעילות שלו. אסתר צבר, אז מנהלת QA ב-BMC, שמעה והתלהבה. היא ראתה בנושא הזה הזדמנות למנף את הידע והניסיון המקצועי שצברה בתחום בדיקות תוכנה, בפעילות שיש בה אמירה חברתית מובהקת.

לאחר יצירת קשר עם החברה הדנית ספשיאלסטרו, היא הוזמנה לבקר בדנמרק. במהלך הביקור נידונו חשיבות מימוש הפוטנציאל, הענקת ערך עצמי ויכולת לפרנסה הולמת עבור אנשים עם תסמונת אספרגר. לאחר בדיקת כשירותה להקים פעילות דומה בישראל, ווידוא שערכים חברתיים אלו מרכזיים גם עבורה, היא קיבלה ליווי שוטף וסיוע מקצועי מהארגון.

במאי 2008 הקימה אסתר את AQA (Asperger doing QA) מתוך מטרה להתאים אותו למאפייני תחום בדיקות התוכנה בישראל. הלוגו של AQA מציג

אסתר צבר

בוגרת הטכניון בהנדסה כימית (M.Sc.)
 12 שנות ניסיון בפיתוח תוכנה בתעשייה האווירית.
 11 שנות ניסיון בניהול בדיקות תוכנה [ECI & BMC].
 חברה ב- Advisory Board של הארגון הישראלי להסמכת בודקי תוכנה (ITCB) מיום הקמתו.
 מזה שנתיים וחצי מובילה מיזם להכשרה ושילוב של אנשים עם תסמונת אספרגר בבדיקות תוכנה.

אי-דיוקים, הם מעדכנים את המסמך. המנהל הבדיקות יכול להיות מסוּך בטוח שכל מפרט שהורץ על ידם, מעודכן במלואו.

מדברי אחד המנהלים על בוגר התוכנית: "חשוב לו שהמסמך יהיה מאוד מדויק. לא מעביר דברים לא מדויקים. קשה לו עם חוסר דיוק. אם יש הנחיה שצריך לחבר 4 מחשבים ויש לו רק 2, אז יכניס הערה שבדק רק עם שניים. לא מעביר דברים ולא מעגל פינות."

בדיקות התקנה הן כיוון נוסף וחשוב. לדוגמה: באחת החברות, קיבל בוגר התוכנית אחריות על בדיקות התקנה של הפאצ'ים על כל הסביבות הנתמכות בכל הקומביניציות הנפוצות. מטריצת הבדיקות מבוצעת עכשיו בצורה שיטתית ויסודית כשכל האחריות בנושא נמצאת אצלו. בהמשך הוא מיועד לקבל אחריות על בדיקות ההתקנה של הגרסה הראשית וכבר עכשיו הוא מתחיל בהיערכות לקראתה.

AQA מכינה ומלווה את הבוגר בתהליכי הראיון, המבחנים והקליטה. זאת בכדי להבטיח השתלבות מוצלחת בחברה מבחינה מקצועית ומבחינת קודים חברתיים וסביבת העבודה.

שלב חשוב ביותר הוא הכנת הצוות הקולט להבנת הצרכים המיוחדים וההתנהלות היומיומית מול העובד. ניתן לראות כי פתיחות ומודעות של הסובבים, מגייסת את הרצון הטוב של העובדים הקיימים ותומכת בהצלחת ההשתלבות.

לאחר קליטת בוגר התוכנית בחברה, מקיימת AQA ליווי שוטף ומתמשך, הן של המנהל והצוות בחברה הקולטת והן של העובד וזאת לצורך וידוא של השתלבות והתנהלות שגרתית וחלקה. היקף הליווי בחודש-חודשיים הראשונים הוא כמעט יומיומי ואח"כ יורד לפעם בשבוע-שבועיים בעיקר לצורך מעקב וכיוונון. כמובן שהליווי חשוב גם בהמשך במצבים של שינויים בפרויקט / בצוות / בצורת העבודה וכו'.

לסיכום

בכל חברה בה קיימת נכונות לשלב פעילות עסקית עם עשייה חברתית, ניתן לבחון הקצאת תפקידים ומשימות לבודקי תוכנה עם תסמונת אספרגר. כך ניתן לאפשר לאדם אחר לתת ביטוי ליכולותיו וכן להבטיח לחברה יציבות תעסוקתית.

ועוד מסר מדברי אחד המנהלים בחברות הקולטות: "זה גם עושה משהו בלב".

לפרטים נוספים ויצירת קשר עם אסתר: נייד: 052-6755124
 מייל: ester.zabar@aqa.co.il, www.aqa.co.il

תוצאות בשטח

ראשוני הבוגרים החלו להשתלב בחברות השונות לפני כשנתיים. מאזנספו חברות רבות וכיום ניתן למנות 15 חברות שפתחו את הדלת וקלטו בוגרים כגון: HP Mercury, AT&T, Rosetta Genomics, HP, Kodak, Mellanox, Bynet, Toptix, Mediaboost. בוגרי התוכנית משולבים כחלק מהצוות בחברות השונות וניתן לראות כי בתחום תכנון וביצוע בדיקות חדשות הם מתפקדים כמו שאר אנשי הצוות, ואילו בבדיקות רגרסיה, יכולתיהם היחודיות נותנות להם יתרון והם בד"כ טובים יותר. יכולת ההתמדה והמון מוטיבציה מביאות דייקנות ואיכות גבוהה בביצוע. הצורך שלהם בהקפדה גורר בדיקות יסודיות לפי מסמך הבדיקות ובכל מקום שנמצאו

מערכת מגזין חושבים בדיקות נרתמת לטובת פרויקטים המהווים תרומה לקהילה וקשורים לבדיקות תוכנה. המגזין ישמח לתת במה לסיפורים אחרים בתחום. להעברת סיפורים נוספים, אנא פנו למערכת: info@thinktesting.co.il

יתרונות של Enterprise - בעלות של עסק קטן

▶ ללא צורך בהתקנה - הטמעה מיידית!

▶ פתרון מותאם אישית בצורה פשוטה ונוחה

▶ פלטפורמה אחת לניהול דרישות, ניהול תקלות וניהול בדיקות

תקופת ניסיון חינם ל-30 יום !

www.practitest.com